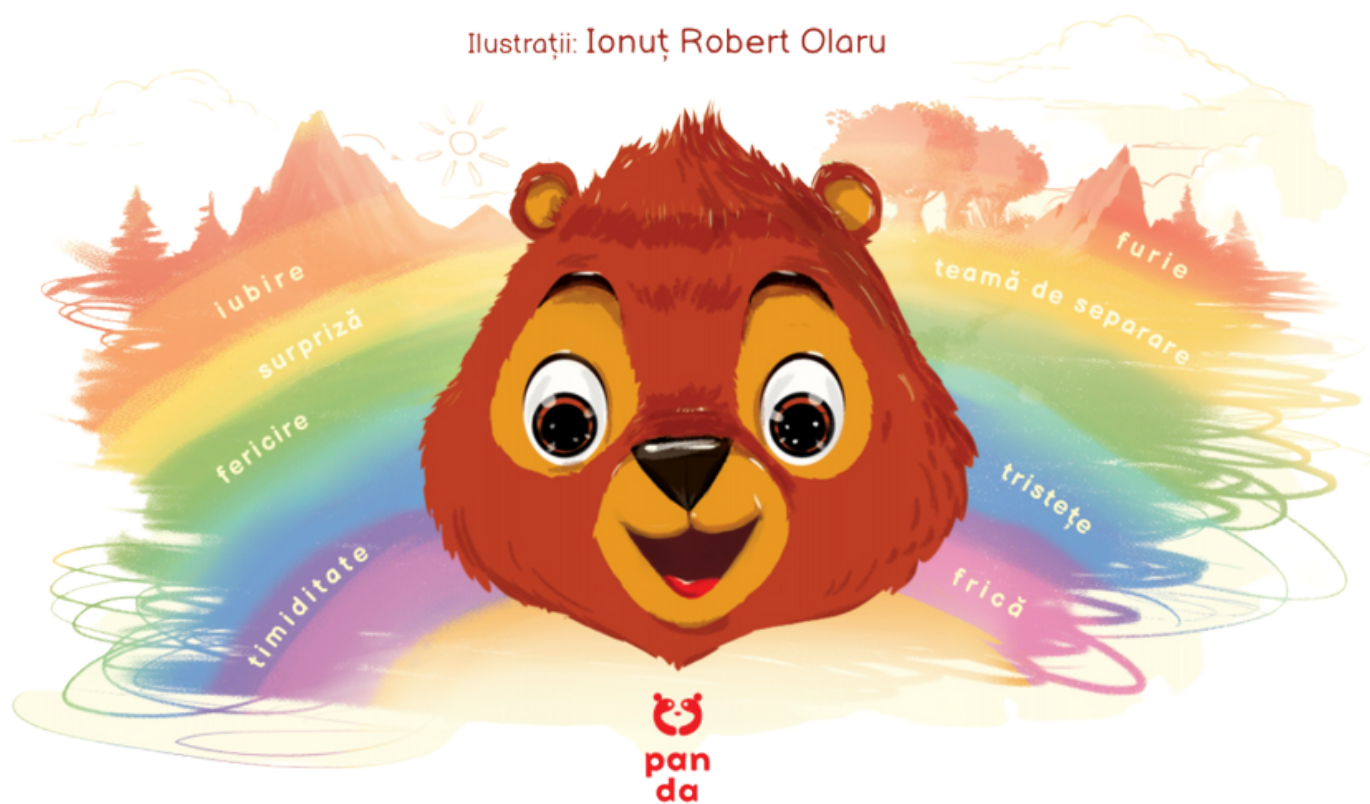


Bruno

Emoțiile ne unesc

Andreea Chiru-Maga

Ilustrații: Ionuț Robert Olaru



Ghid de activități

pentru grădiniță

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

Recomandări pentru grădiniță.



DESPRE POVESTE

Emoțiile ne unesc cu adevărat. O carte frumoasă în care ursulețul Bruno devine ghidul pentru înțelegerea emoțiilor de către cei mici și cei mari.

Această carte ne permite să-i ajutăm pe copii să-și recunoască emoțiile - timiditate, iubire, teamă de separare, fericire, frică, furie, tristețe, surpriză -, să fie capabili să le exprime în mod adecvat și să-și regleze trăirile emoționale.

TEME ABORDATE

#emoții #natură #fauna din munții Carpați

ÎNAINTE DE LECTURĂ

ACTIVITATEA 1

Coperte vorbărețe

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe să citească imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertelor 1 și 4.

Începeți prin a citi titlul cărții. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Este ocazia ideală de a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații și să-și pună propriile întrebări, în loc de a le face o analiză a copertei din punctul de vedere al unui adult.

Coperta 1

Ce vedeți pe copertă?

Cum îl puteți descrie pe ursuleț? (Vi se pare fericit, trist, timid, furios?)

Ce alte elemente mai vedeți?

Ce credeți că exprimă curcubeul?

Coperta 4

Ce elemente ale naturii vedeți pe această copertă?

Ce credeți că reprezintă ele?

ÎN TIMPUL LECTURII

CUM PROCEDĂM?

Pentru citirea cu voce tare există câteva recomandări generale și specifice (pauze, dialog, predicție, intonație accentuată, indicare imagini sau cuvinte, comunicare non-verbală etc), acestea variind în funcție de structura și conținutul cărții, copilul sau grupul de copii cu care citim, de ceea ce vrem să îi învățăm pe copii.

Enumerăm mai jos câteva recomandări generale:

1. Îndreptați cartea spre copii:
 - Pentru a înțelege textul, copiii mici au nevoie să vadă ilustrațiile
2. Prezentați titlul cărții, numele scriitorului și pe cel al ilustratorului:
 - Citiți titlul cărții și spuneți-le că, pe lângă imaginea de pe copertă, acesta oferă indicii despre poveste;
 - Citiți numele scriitoarei și al ilustratorului. Spuneți-le că cei doi autori sunt români.
3. Citiți cu intonație și rar:
 - Citiți textul cu voce expresivă, mai rar la primele pagini pentru a capta atenția copiilor și a le permite să „intre” în poveste;
 - Dacă vreți să accentuați direcția de citire a textului, la primele pagini puteți urmări cu degetul textul, cuvânt cu cuvânt, expresie cu expresie, pe măsură ce citiți.
4. Prima dată citim fără întreruperi, în special textele scurte:
 - Această carte se poate citi integral dacă copiii sunt antrenați deja. Dacă sunt începători, povestea se poate citi și pe secvențe, dar este de preferat să nu o fragmentați. În orice caz, copiii vor vrea să o recitească și cu această ocazie se pot clarifica anumite aspecte, se poate zăbovi asupra unor cuvinte sau imagini.

- Dacă vreți să îi învățați să facă predicții, opriți-vă când vă permite textul, pentru a le cere copiilor să spună ce urmează (de ex. "Ce stranie emoție, și-a spus el în gând. Oare oi fi singurul care simte așa pe pământ?")

5. La final, discutați pe scurt despre impresiile copiilor și cereți-le să exprime liber ce imagini mentale au construit, ce le-a îngreunat înțelegerea, ce au anticipat etc.

DUPĂ LECTURĂ

ACTIVITATEA 2

Intră în poveste

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să își dezvolte mai multe niveluri de comprehensiune a cărții prezentate.

OBIECTIVE

Copiii :

- identifică elemente din textul lecturat;
- conectează două sau mai multe elemente din text;
- își folosesc cunoștințele și experiențele de viață pentru a da sens celor întâmplate.

CUM PROCEDĂM?

Dacă este nevoie, recitiți cartea de la început la sfârșit, fără să întrerupeți lectura cu întrebări sau comentarii adresate copiilor. După lectură, puneți-le câteva întrebări generale și foarte simple, astfel încât să vă asigurați că au înțeles povestea.

Recitiți povestea/fragmente din poveste atunci când este nevoie.

Treceți de la întrebări concrete la unele mai abstracte, folosind metoda RIR (Raphael și Au, 2005), descrisă în anexa 1.

Mai jos, câteva exemple de întrebări din fiecare categorie. Nu ezitați să puneți și alte întrebări, în funcție de vârsta copiilor.

CHIAR ACOLO

- Unde locuia Bruno?

GÂNDEȘTE ȘI CAUȚĂ

- Bruno a simțit tot felul de emoții stranii. Vă aduceți aminte de ele?

ÎN CAPUL MEU

- Tu ce ai fi făcut/cum te-ai fi simțit în locul lui Bruno când și-a văzut mama din casă?
sau
- Tu ce ai fi făcut/cum te-ai fi simțit în locul lui Bruno când, vrând să mănânce un pic de miere, a fost atacat de albine?
sau
- Tu ce ai fi făcut/cum te-ai fi simțit în locul lui Bruno dacă capra neagră i-ar fi mâncat omului de zăpadă nasul?

DOAR TU

- Te-ai înroșit vreodată la față, de timiditate?
- Te-ai simțit vreodată fericit, jucându-te alături de prietenii tăi?
- Ți-a fost vreodată frică de ceva?

ACTIVITATEA 3

Copii, copii, ce vedeți?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să conștientizeze cum o poveste este spusă atât prin cuvinte cât și imagini, în mod interdependent.

OBIECTIVE

Copiii :

- Îmbogățesc povestea spusă de narator cu propriile observații din ilustrații;
- Își dezvoltă spiritul de observație;
- Își dezvoltă imaginația.

CUM PROCEDĂM?

ÎNAINTEA ÎNTREBĂRILOR ADRESATE COPIILOR

Citiți-le copiilor din nou textul corespunzător ilustrației duble de la 40-41. Invitați-i apoi să privească cu atenție ilustrațiile și să spună ce observă. La început, îi puteți ajuta cu întrebări care să-i îndrume în a găsi noi sensuri.

Când un copil citește greșit o imagine sau este nedumerit de ea într-un fel, adresați din nou întrebarea grupului. Copiii învață cel mai bine din colaborarea cu colegii. Acordând spațiu copiilor pentru a interpreta imaginile după bunul plac, le dăm șansa să riște, să facă greșeli și să învețe din ele.

ÎNTREBĂRI PENTRU COPII

Fiți atenți la fiecare detaliu!

Ce observați? Ce mai aflăm despre Bruno și prietenii lui din imaginile acestea?

Întrebări ajutătoare

- Cum își petrec timpul Bruno și prietenii lui ?
- Ce face fiecare?

ACTIVITATEA 4

Prietenii și vecinii lui Bruno

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe despre diferitele specii de animale care se găsesc în munții Carpați.

OBIECTIVE

Copiii :

- identifică diferitele animale din poveste;
- învață despre animalele carpatine.

CUM PROCEDĂM?

CERINȚE PENTRU COPII

START: Priviți cu atenție animalele care locuiesc alături de Bruno și familia lui, în munții Carpați.

DESCOPERĂ: Ce animale recunoașteți?

EXPLOREAZĂ:

Ce știi despre animalele respective?

E RÂNDUL TĂU:

Asociază desenele animalelor din carte cu cele imaginile reale.

START: Arătați-le doar ilustrațiile, fără să le mai citiți textul. Începeți cu ilustrația de la pagina 8.

DESCOPERĂ: Pentru fiecare animal desenat, arătați-le și o poză cu imaginea sa reală. Vedeți anexă 2.

EXPLOREAZĂ:

După ce ați descoperit și numit toate animalele din carte, organizați copiii în mici echipe. Fiecare echipă va primi unul sau mai multe imagini cu animalele desenate. Vedeți anexă 3.

Echipele trebuie să găsească la cel puțin câte o trăsătură pentru fiecare animal.

Câteva exemple:

Râsul: are smocuri în vârful urechilor etc.

Ursul brun: este un animal deosebit de puternic; are o blană deasă etc.

Șoarecele de câmp: Are urechile rotunjite. Trăiește în familii numeroase. Mănâncă fructe, ghinde, alune, ciuperci etc.

Veverița: Are o coadă lungă, care o ajută să se echilibreze când sare din copac în copac.

Corbul: Este o pasăre cântătoare, în întregime neagră.



Vipera: Este un șarpe veninos. Se hrănește cu animale mici.

Jderul de copac: Trăiește în scorburi. Hrana preferată sunt veverițele.

Iepurele de câmp: Poate alerga foarte repede, cu până la 70km/h. Se hrănește cu iarbă, morcovi, cereale, iar iarnu cu scoarța copacilor.

E RÂNDUL TĂU:

Decupați cardurile din anexele 2 și 3 și distribuiți-le copiilor (pe toate sau parțial, în funcție de numărul de elevi din grupă și de felul în care le cereți să lucreze - individual, în echipe mici sau întreaga clasă), pentru a le asocia între ele.

ACTIVITATEA 5

Mimează o emoție!

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să recunoască și să exprime anumite emoții (cu precădere cele din carte: iubire, surpriză, fericire, timiditate, furie, tristețe, frică).

OBIECTIVE

Copiii :

- mimează o emoție;
- ghicesc emoțiile exprimate de ceilalți.

CUM PROCEDĂM?

CERINȚE PENTRU COPII

START: Ce emoții a simțit Bruno?

DESCOPERĂ: Ascultați din nou povestea și mimați emoțiile lui Bruno împreună cu mine.

EXPLOREAZĂ: Ce se întâmplă cu corpul vostru atunci când simțiți teamă, timiditate etc?

E RÂNDUL TĂU: Mimează o emoție!/Recunoaște emoția!



START: Recapitulați împreună cu copiii emoțiile ursulețului.

DESCOPERĂ: În timp ce citiți cartea, mimați (cât mai teatral) emoțiile pe care le simte Bruno. Cereți-le copiilor să le mimeze în același timp cu voi.

EXPLOREAZĂ: Pentru fiecare emoție în parte, cereți-le copiilor să identifice reacțiile fizice și comportamentele descrise de autoare, acolo unde este cazul. Pe lângă acestea, în echipe de doi, copiii trebuie să găsească și alte elemente.

E RÂNDUL TĂU: Această activitate poate fi făcută atât în echipe mici, sau, dacă grupul nu e foarte numeros, fiecare copil poate să mimeze o emoție în fața celorlalți, iar restul să o ghicească.

ACTIVITATEA 6

Ce culoare au emoțiile mele?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să identifice o emoție pe care au simțit-o în ziua respectivă și să o asocieze cu o culoare.

OBIECTIVE

Copiii :

- asociază emoțiile resimțite cu culori;
- vorbesc liber despre emoțiile lor.

CUM PROCEDĂM?

CERINȚE PENTRU COPII

START: Ce emoție ai simțit astăzi?

DESCOPERĂ grădina emoțiilor tale!



EXPLOREAZĂ: Gândește-te la emoția respectivă. Ce a provocat această emoție? Simți des această emoție?

E RÂNDUL TĂU: Colorează floarea zilei de astăzi cu culoarea emoției tale.

START: Fiecare copil va alege cea mai puternică emoție pe care a simțit-o în ziua respectivă. Cereți-le să numească clar emoțiile respective.

DESCOPERĂ: Distribuți copiilor anexa 4. Explicați-le că este grădina emoțiilor lor și că fiecare grădină este unică.

EXPLOREAZĂ: Încurajați-i să vorbească liber despre ce au simțit.

E RÂNDUL TĂU: Ajutați-i să găsească culoarea potrivită emoției resimțite. Acceptați orice culoare li se pare potrivită emoțiilor respective.

ACTIVITATEA 7

Sunetele emoțiilor

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să vorbească despre emoțiile lor, într-un mod ludic.

OBIECTIVE

Copiii :

- exprimă emoțiile printr-un sunet caracteristic;
- vorbesc liber despre emoțiile lor.

CUM PROCEDĂM?

CERINȚE PENTRU COPII

START: Extrageți pe rând o carte din pachetul cu cărți ale emoțiilor.

DESCOPERĂ: Numește emoția în gând și fii sigur că nu vede nimeni cartea extrasă.

EXPLOREAZĂ: Exprimă emoția printr-un sunet caracteristic.



E RÂNDUL TĂU: Povestește o situație în care ai simțit această emoție, cum te-ai comportat, ce ai gândit.

START: Fiecare copil va extrage un card cu o emoție din anexa 5. Decupați în prealabil cardurile.

EXPLOREAZĂ: Fiecare copil va încerca să reprezinte emoția respectivă printr-un sunet, fără să folosească cuvinte.

E RÂNDUL TĂU: Cel care va identifica primul emoția exprimată de coleg, va povesti o situație în care a simțit acea emoție.

ACTIVITATEA 8

Mozaicul emoțiilor

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să realizeze un colaj pe tema emoțiilor.

OBIECTIVE

Copiii :

- aleg imagini și eventual obiecte, asociindu-le cu emoția pe care doresc să o redea;
- își dezvoltă motricitatea fină.

CUM PROCEDĂM?

CERINȚE PENTRU COPII

START: Alege emoția pe care vrei să o reprezinți.

DESCOPERĂ materialele pe care le vei folosi pentru a crea colajul.

EXPLOREAZĂ: Alege obiectele și decupează imaginile care se potrivesc cu emoția ta.

E RÂNDUL TĂU: Lipește imaginile/obiectele pe coala de hârtie și fă desene care completează mozaicul emoției tale.



START: Copiii pot alege o singură emoție sau o "pereche" de emoții (iubire/fericire/siguranță; teama de separare/tristețe; tristețe/furie).

EXPLOREAZĂ: Cereți-le să justifice obiectele și imaginile alese.

Materiale necesare: foarfecă, lipici, scoci, coli groase de hârtie, reviste, mici obiecte, panglici, frunze, pietricele, creioane și carioci colorate etc

ACTIVITATEA 9

Bruno și emoțiile mele

Scopul acestei activități ca preșcolarii să se conecteze la sentimentele lor și să înțeleagă că este normal și inevitabil să simțim uneori și emoții diferite, în funcție de circumstanțe.

OBIECTIVE

Copiii :

- confecționează mini-pancarte cu emoții;
- își exprimă sentimentele cu ajutorul mini-pancartelor cu emoții.

CUM PROCEDĂM?

Materiale: foarfecă și elastic/panglică.

Confecționați cu copiii mini-pancartele cu emoțiile lui Bruno.

- folosiți anexa 6;
- printați-le pe coli mai groase;
- lipiți-le de o spatulă/bețisor de lemn.

Copiii vor purta mini-pancarta emoției pe care o aleg.

JOCUL
EMOȚIILOR

ACTIVITATEA 10

Am control asupra emoțiilor mele!

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe câteva strategii prin care se pot calma când sunt supărați sau nervoși.

OBIECTIVE

Copiii :

- practică exerciții de calmare.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți copiilor anexa 7 cu strategii de calmare și invitați-i să o coloreze.

În timp ce o fac, explicați-le că fiecare dintre noi are momente în care este stresat, supărat, nervos, dar că există lucruri pe care le putem face ca să ne simțim mai bine.

După ce copiii au terminat de colorat, alegeți cel puțin o strategie pe care să o faceți împreună ("Numărăm până la 10", "Respirăm profund" etc).

Pentru respirație, puteți folosi tehnica următoare:

Cereți copiilor să se întindă pe spate. Puneți-le pe abdomen un obiect mic (o piesă de lego, de exemplu). Arătați-le cum să fie atenți la profunzimea și ritmul regulat al respirației, inspirând și expirând calm.

Hai să vedem cât de profund pot să respir. O să mă lungesc pe spate și o să pun piesa aceasta de lego pe abdomen. Acum o să inspir... și apoi o să expir...Vedeți cum se mișcă piesa de lego în sus și în jos? Încerc să respir regulat, astfel încât să se miște în sus și în jos cu ușurință, foarte calm. Dacă mă uit la piesa de lego, învăț cum să îmi controlez respirația.

Explicați-le de ce exercițiile de respirație sunt importante: ne ajută să ne relaxăm, să ne calmăm, să fim mai rezistenți când facem sport.

Metoda Relația Întrebare - Răspuns

Prin activitatea intitulată „Intră în poveste”, abordăm metoda RIR (relația întrebare - răspuns) - o strategie de comprehensiune care sprijină copiii în înțelegerea textelor prin solicitarea de a răspunde/ formula ei înșiși diferite tipuri de întrebări (Raphael și Au, 2005).

Strategia presupune formularea a patru tipuri de întrebări:

- A) „Chiar acolo”: aceste întrebări sunt de tipul celor pentru care răspunsurile se vor regăsi integral în textul lecturat, iar copiii vor trebui doar să localizeze răspunsurile. Pentru cei care întâmpină dificultăți în comprehensiune, chiar și aceste întrebări ușoare pot prezenta o provocare.
- B) „Gândește și caută”: aceste tipuri de întrebări necesită combinarea informațiilor oferite în mai multe locuri în text pentru formularea răspunsului. Bazându-se în principal pe informațiile din text, copiii trebuie să conecteze două sau mai multe idei din text.
- C) „Autorul și tu”: aceste întrebări se bazează pe informații oferite în text, dar copiii trebuie să lege acele informații de experiența lor proprie. Deși răspunsurile nu apar în text, aceștia trebuie să citească textul pentru a putea răspunde la ele, trebuie deci să proceseze textul dincolo de nivelul literal sau de inferență.
- D) „Doar tu”: aceste tipuri de întrebări de fapt nu necesită citirea/audierea textului, deoarece ar putea răspunde la ele și dacă nu ar fi luat la cunoștință conținutul ideatic al textului. Pentru a răspunde, trebuie să facă apel la cunoștințele și experiențele lor de viață.



JOCUL
EMOȚIILOR





JOCUL
EMOȚIILOR

ANEXA 2





JOCUL
EMOȚIILOR

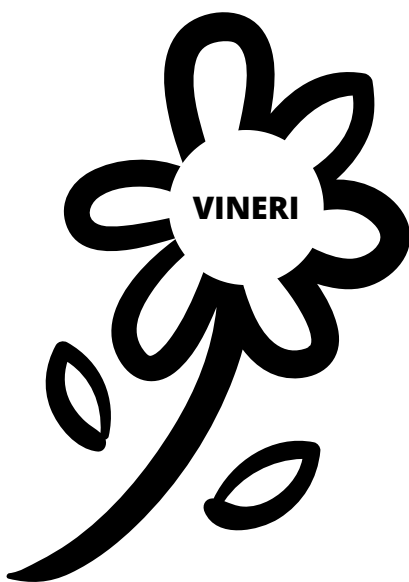
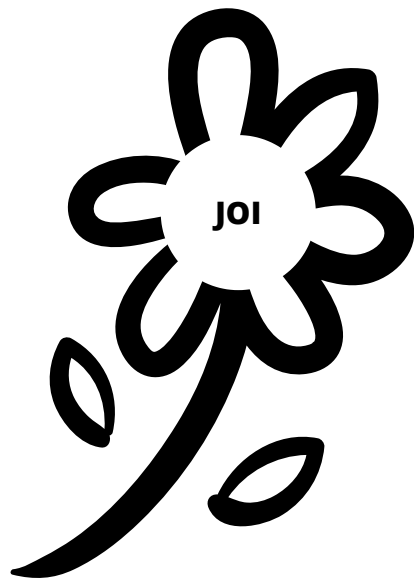
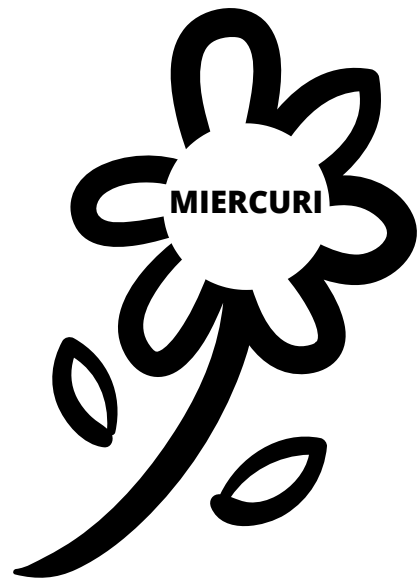
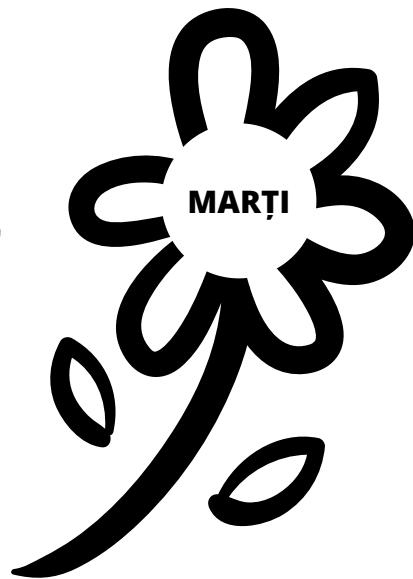
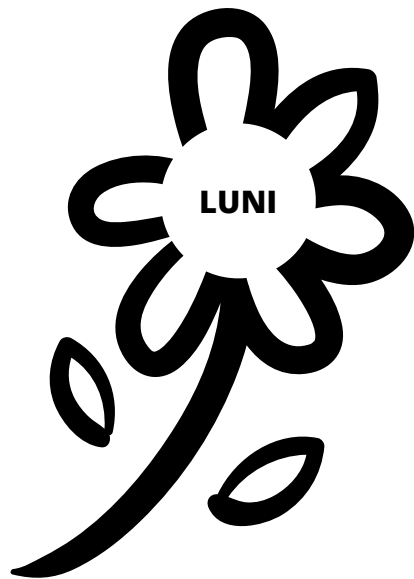




JOCUL
EMOȚIILOR

ANEXA 3







Fericirea



Timiditatea



Furia



Surpriza



Tristețea



Frica





JOCUL
EMOȚIILOR





JOCUL
EMOȚIILOR

ANEXA 6



Îmbrățișează o jucărie



Închide ochii



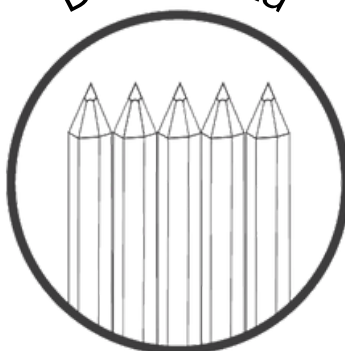
Întinde-te bine



Respiră adânc de 3 ori



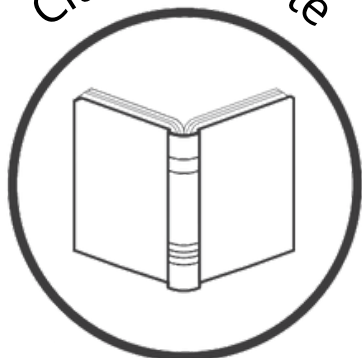
Desenează



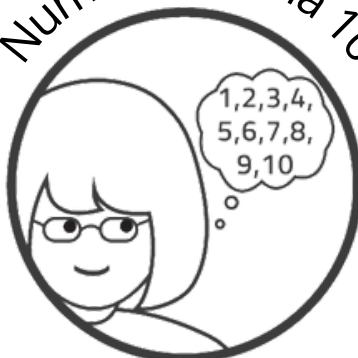
Gândește-te la ceva plăcut



Citește o carte



Numără până la 10



Bea un pahar cu apă

